

BO'LAJAK PEDAGOGLARDA KREATIV KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISH OMILLARI

A.A.Tojiyeva¹

Mas'ul muallif: Tojiyeva Asila
Abdimannon qizi, Denov
tadbirkorlik va pedagogika instituti
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi
talabasi.

Accepted: 08 Avgust 2026
Published: 08 Avgust 2026

Copyright: © 2026 by the
author(s). Licensee Buxoro xalqaro
universiteti ilmiy axborotnomasi.

Iqtibos uchun: Tojiyeva, A. A.
BO'LAJAK PEDAGOGLARDA
KREATIV KOMPETENTLIKNI
RIVOJLANTIRISH OMILLARI / A. A.
Tojiyeva // Buxoro xalqaro
universiteti ilmiy axborotnomasi.
— 2026. — T. 7, № 1. — B.
215–218.

1. Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabasi

Annotatsiya. Mazkur maqolada bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni rivojlantirish omillari ilmiy-pedagogik jihatdan yoritilgan. Kreativ kompetentlik zamonaviy ta'lim jarayonida pedagogning yangicha fikrlashi, nostandart yondashuvi, innovatsion metodlardan foydalanishi va ta'lim oluvchilarning ijodiy faolligini rivojlantira olishi bilan belgilanadi. Maqolada bo'lajak pedagoglarning kreativ salohiyatini shakllantirishda ta'lim muhiti, mustaqil izlanish, innovatsion pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari hamda amaliy mashg'ulotlarning ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, kreativ kompetentlikni rivojlantirishda pedagogik motivatsiya, kasbiy qiziqish, refleksiv fikrlash va ijodiy topshiriqlarning o'rni asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: bo'lajak pedagog, kreativ kompetentlik, ijodiy fikrlash, innovatsion ta'lim, pedagogik texnologiya, interfaol metod, kasbiy kompetensiya, kreativ yondashuv.

ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ КРЕАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ У БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ

Аннотация. В данной статье научно-педагогически освещаются факторы развития креативной компетентности у будущих педагогов. Креативная компетентность в современном образовательном процессе определяется способностью педагога к новому мышлению, нестандартному подходу, использованию инновационных методов и развитию творческой активности обучающихся. В статье анализируется значение образовательной среды, самостоятельного поиска, инновационных педагогических технологий, интерактивных методов, информационно-коммуникационных технологий и практических занятий в формировании креативного потенциала будущих педагогов. Также обосновывается роль педагогической мотивации, профессионального интереса, рефлексивного мышления и творческих заданий в развитии креативной компетентности.

Ключевые слова: педагогическая технология, интерактивный метод, профессиональная компетенция, креативный подход, будущий педагог, креативная компетентность, творческое мышление, инновационное образование.

FACTORS FOR DEVELOPING CREATIVE COMPETENCE IN FUTURE TEACHERS

Abstract. This article provides a scientific and pedagogical analysis of the factors that contribute to the development of creative competence in future teachers. In the modern educational process, creative competence is characterized by a teacher's ability to think innovatively, apply non-standard approaches, use innovative teaching methods, and develop learners' creative activity. The article analyzes the importance of the educational environment, independent research, innovative pedagogical technologies, interactive methods, information and communication technologies, and practical training in forming the creative potential of future teachers. It also substantiates the role of pedagogical motivation, professional interest, reflective thinking, and creative tasks in developing creative competence.

Keywords: future teacher, creative competence, creative thinking, innovative education, pedagogical technology, interactive method, professional competence, creative approach.

Kirish. Bugungi globallashuv, raqamli transformatsiya va innovatsion rivojlanish jarayonlari ta'lim tizimi oldiga mutlaqo yangi talablarni qo'ymoqda. Zamonaviy jamiyatda pedagog faqat bilim beruvchi shaxs emas, balki ta'lim oluvchilarning mustaqil fikrlashi, ijodiy izlanishi, yangilik yaratishga intilishi va hayotiy muammolarga noodatiy yechim topa olishini shakllantiruvchi yetakchi mutaxassis sifatida maydonga chiqmoqda. Shu sababli oliy pedagogik ta'lim jarayonida bo'lajak pedagoglarning kasbiy kompetensiyalari bilan bir qatorda kreativ kompetentligini rivojlantirish ham dolzarb pedagogik masalalardan biri hisoblanadi.

Kreativ kompetentlik - bu shaxsning yangicha fikrlashi, mavjud muammolarga nostandart yondashishi, ijodiy g'oyalarni ilgari surishi, pedagogik vaziyatlarda samarali va original yechimlar topa olishi hamda ta'lim jarayonini innovatsion asosda tashkil eta olish

qobiliyatidir. Bo'lajak pedagog uchun kreativ kompetentlik kasbiy faoliyatning muhim tarkibiy qismi sanaladi. Chunki o'qituvchi har kuni turli xarakter, qiziqish, qobiliyat va ehtiyojlarga ega bo'lgan ta'lim oluvchilar bilan ishlaydi. Bunday jarayonda bir xil metod yoki an'anaviy yondashuvlar har doim ham kutilgan natijani bermaydi. Shuning uchun pedagog darsni mazmunli, qiziqarli, samarali va ijodiy tashkil etish uchun kreativ fikrlashga ega bo'lishi zarur.

Zamonaviy ta'limda kreativ kompetentlikning ahamiyati shundaki, u pedagogning kasbiy moslashuvchanligini oshiradi. Kreativ kompetent pedagog o'quv jarayonida yuzaga keladigan muammoli vaziyatlarga tezkor yechim topadi, dars jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanadi, interfaol metodlarni to'g'ri tanlaydi, o'quvchilarning qiziqishini uyg'otadi va ularni faol fikrlashga undaydi. Bunday pedagog ta'lim oluvchilarda faqat tayyor bilimlarni o'zlashtirishni emas, balki mustaqil izlanish, tahlil qilish, taqqoslash, xulosa chiqarish va ijodiy mahsulot yaratish ko'nikmalarini ham rivojlantiradi.

Bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni shakllantirish oliy ta'lim muassasalarida tashkil etiladigan nazariy va amaliy mashg'ulotlar, pedagogik amaliyot, mustaqil ta'lim, loyiha ishlari, tadqiqot faoliyati, innovatsion pedagogik texnologiyalar va ijodiy topshiriqlar orqali amalga oshiriladi. Ayniqsa, interfaol metodlar, muammoli ta'lim, loyiha metodi, keys-stadi, debat, klaster, aqliy hujum, rolli o'yinlar, refleksiv topshiriqlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish bo'lajak pedagoglarning ijodiy fikrlash salohiyatini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi.

Kreativ kompetentlikni rivojlantirishda ta'lim muhitining ham alohida ahamiyati bor. Erkin fikr bildirish, savol berish, izlanish, tajriba qilish, xato qilishdan qo'rqqanlik va o'z g'oyasini himoya qilish imkoniyati yaratilgan ta'lim muhiti talabalarni faol ijodiy faoliyatga undaydi. Aksincha, faqat tayyor bilimlarni yodlashga asoslangan, talabaning mustaqil fikrini cheklaydigan muhit kreativ kompetentlikning rivojlanishiga to'sqinlik qiladi. Shu bois pedagogik ta'lim jarayonida talabalarni ijodiy faoliyatga yo'naltirish, ularning tashabbuskorligini qo'llab-quvvatlash va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirish muhim hisoblanadi.

Shuningdek, bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni rivojlantirish ularning kasbiy motivatsiyasi, pedagogik qiziqishi va o'z ustida ishlashga bo'lgan ehtiyoji bilan chambarchas bog'liq. Talaba o'z kasbining jamiyatdagi o'rnini chuqur anglaganida, pedagogik faoliyatga mas'uliyat bilan yondashganida va yangilikka intilganida uning kreativ salohiyati yanada rivojlanadi. Demak, kreativ kompetentlik nafaqat bilim va ko'nikmalar yig'indisi, balki shaxsiy sifatlar, kasbiy qadriyatlar, motivatsiya va ijodiy faoliyat tajribasi bilan uzviy bog'liq jarayondir.

Adabiyotlar tahlili. Bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni rivojlantirish masalasi zamonaviy pedagogika fanida muhim ilmiy yo'nalishlardan biri sifatida o'rganilmoqda. Ilmiy adabiyotlarda kreativ kompetentlik shaxsning ijodiy fikrlashi, yangicha g'oyalar ishlab chiqishi, muammoli vaziyatlarga noodatiy yondashishi, mavjud bilim va tajribani yangi sharoitlarda qo'llay olishi hamda pedagogik jarayonda innovatsion yechimlar topa olishi bilan izohlanadi. Ayniqsa, bo'lajak pedagoglar uchun kreativ kompetentlik kasbiy tayyorgarlikning ajralmas qismi hisoblanadi, chunki o'qituvchi ta'lim jarayonida turli qobiliyat, ehtiyoj va qiziqishga ega bo'lgan o'quvchilar bilan ishlaydi.

Jahon pedagogik adabiyotlarida kreativlik masalasi dastlab shaxsning divergent tafakkuri, ya'ni bir muammoga turli xil yechimlar topa olish qobiliyati bilan bog'liq holda tahlil qilingan. Bu yondashuvga ko'ra, kreativ fikrlash oddiy takrorlash yoki tayyor namunaga asoslangan faoliyat emas, balki yangi fikr, yangi usul va yangi natija yaratishga qaratilgan intellektual jarayondir. OECD tomonidan PISA 2022 doirasida kreativ fikrlash o'quvchilarning turli va original g'oyalar yaratishi, shuningdek, g'oyalarni baholash va takomillashtirish qobiliyati sifatida izohlangan. Bu yondashuv kreativ kompetentlikni faqat san'at yoki ijodiy faoliyat bilan cheklamasdan, uni yozma ifoda, vizual ifoda, ijtimoiy muammolarni hal qilish va ilmiy muammolarga yechim topish kabi keng sohalarida namoyon bo'ladigan kompetensiya sifatida talqin qiladi.

Torrance tadqiqotlarida kreativ tafakkurni baholashda ravonlik, originallik, batafsil ishlab chiqish, mavhum nomlash va yakuniy xulosaga shoshilmaslik kabi mezonlar muhim hisoblanadi. Bu mezonlar bo'lajak pedagoglarning ijodiy salohiyatini aniqlash va rivojlantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Masalan, ravonlik talabada bir vaziyatga nisbatan ko'p g'oya ishlab chiqish qobiliyatini, originallik noodatiy va yangicha yechim topishni, batafsil ishlab chiqish esa g'oyani amaliy natijaga aylantirishni anglatadi. Demak, pedagogik ta'lim jarayonida ijodiy topshiriqlar, muammoli savollar, loyihaviy ishlar va amaliy vaziyatlar orqali ushbu sifatlarni bosqichma-bosqich rivojlantirish mumkin.

T. Amabile tomonidan ilgari surilgan kreativlik nazariyasida ijodiy natija uchta ichki omil - sohaga oid bilim va ko'nikmalar, kreativ jarayonlar hamda ichki motivatsiya bilan, shuningdek, tashqi muhit bilan bog'liq holda tushuntiriladi. Bu nazariya bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni rivojlantirishda muhim metodik asos bo'lib xizmat qiladi. Chunki talaba faqat nazariy bilimga ega bo'lishi bilan kreativ pedagog bo'lib shakllanmaydi; u o'z bilimini yangi vaziyatda qo'llay olishi, ijodiy fikrlash usullarini egallashi va pedagogik faoliyatga ichki qiziqish bilan yondashishi zarur. Shuningdek, oliy ta'lim muhitida talabaga erkin fikr bildirish, tajriba qilish, mustaqil qaror qabul qilish va yangilik yaratish imkoniyati berilishi uning kreativ kompetentligini rivojlantiradi.

Pedagogik adabiyotlarda kreativ kompetentlik innovatsion ta'lim texnologiyalari bilan uzviy bog'liq holda ko'rib chiqiladi. Interfaol metodlar, muammoli ta'lim, loyiha metodi, keys-stadi, "aqliy hujum", debat, klaster, rolli o'yinlar va refleksiv topshiriqlar talabalarning ijodiy fikrlashini faollashtiruvchi vositalar sifatida baholanadi. Bunday metodlar bo'lajak pedagoglarni tayyor bilimni qabul qiluvchi emas, balki mustaqil izlanadigan, tahlil qiladigan, yangi pedagogik g'oyalar ishlab chiqadigan va o'z faoliyatini baholay oladigan shaxs sifatida shakllantiradi.

Ilmiy manbalarda kreativ kompetentlikni rivojlantirishda ta'lim muhitining o'rnini ham alohida ta'kidlanadi. Erkin, ochiq, hamkorlikka asoslangan va innovatsion ta'lim muhiti talabalarda ijodiy tashabbusni kuchaytiradi. Aksincha, faqat yodlash, tayyor javobni takrorlash va bir xil metodlarga asoslangan ta'lim jarayoni kreativlikning rivojlanishini cheklaydi.

Shu sababli bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda o'quv jarayoni ijodiy izlanish, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, mustaqil loyiha yaratish va refleksiv fikrlashga yo'naltirilishi lozim.

Tahlil va natijalar. Bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni rivojlantirish jarayonini tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, mazkur kompetentlik pedagogik faoliyatning muhim kasbiy sifati sifatida namoyon bo'ladi. Kreativ kompetentlik faqat ijodiy fikrlash qobiliyati bilan cheklanmaydi, balki pedagogning yangi pedagogik vaziyatlarga moslasha olishi, o'quv jarayonida innovatsion metodlardan foydalanishi, ta'lim oluvchilarni mustaqil izlanishga yo'naltirishi va dars jarayonida noodatiy yechimlarni qo'llay olishi bilan belgilanadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni rivojlantirish bir nechta omillar bilan bevosita bog'liq. Bular orasida ta'lim muhiti, pedagogik motivatsiya, innovatsion ta'lim texnologiyalari, mustaqil ta'lim, amaliy mashg'ulotlar, refleksiv fikrlash, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va ijodiy topshiriqlar alohida o'rin tutadi. Ushbu omillar o'zaro uyg'unlashganda talabalarning kreativ salohiyati izchil rivojlanadi.

Birinchidan, ta'lim muhiti bo'lajak pedagoglarning kreativ kompetentligini shakllantirishda asosiy omillardan biridir. Erkin fikr bildirish, savol berish, muhokama qilish, o'z g'oyasini himoya qilish va yangi yechimlarni sinab ko'rish imkoniyati mavjud bo'lgan ta'lim muhiti talabalarni faol ijodiy faoliyatga undaydi. Aksincha, faqat tayyor bilimlarni yodlashga asoslangan ta'lim jarayoni talabalarning tashabbuskorligi va ijodiy fikrlashini cheklaydi.

Ikkinchidan, pedagogik motivatsiya kreativ kompetentlikni rivojlantirishda muhim ichki omil hisoblanadi. Talaba pedagogik kasbining mazmuni, jamiyatdagi ahamiyati va kelajakdagi mas'uliyatini chuqur anglagan sari uning kasbiy qiziqishi ortadi. Kasbiy motivatsiyaga ega bo'lgan bo'lajak pedagog yangilikka intiladi, o'z ustida ishlaydi, zamonaviy metodlarni o'rganadi va o'quv jarayonini ijodiy tashkil etishga harakat qiladi.

Uchinchidan, innovatsion pedagogik texnologiyalar kreativ kompetentlikni amaliy jihatdan rivojlantirishga xizmat qiladi. Muammoli ta'lim, loyiha metodi, keys-stadi, debat, "aqliy hujum", klaster, rolli o'yinlar, interfaol mashqlar va refleksiv topshiriqlar talabalarni mustaqil fikrlashga, muammoni turli tomondan tahlil qilishga va original yechimlar ishlab chiqishga o'rgatadi. Bunday metodlar talabaning dars jarayonida passiv tinglovchi emas, balki faol ishtirokchi sifatida shakllanishiga yordam beradi.

Muhokama. Bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni rivojlantirish masalasi zamonaviy pedagogik ta'limning eng muhim yo'nalishlaridan biri sifatida qaraladi. Chunki bugungi ta'lim jarayoni o'qituvchidan faqat tayyor bilimlarni yetkazishni emas, balki ta'lim oluvchilarning fikrlashini faollashtirish, ularni mustaqil izlanishga yo'naltirish, yangilik yaratishga undash va turli pedagogik vaziyatlarda ijodiy yechim topishni talab etadi. Shu nuqtayi nazardan kreativ kompetentlik bo'lajak pedagogning kasbiy tayyorgarligida asosiy sifat ko'rsatkichlaridan biri hisoblanadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, kreativ kompetentlikning shakllanishi birgina nazariy bilimlar bilan cheklanmaydi. Talaba pedagogik nazariyani bilishi bilan birga, uni amaliy vaziyatlarda qo'llay olishi, dars jarayonini ijodiy loyihalashi, o'quvchilarning qiziqishi va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda metod tanlay olishi zarur. Demak, kreativ kompetentlik bilim, ko'nikma, malaka, motivatsiya, refleksiya va ijodiy tajribaning uyg'unligida shakllanadi.

Muhokama jarayonida aniqlanishicha, bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni rivojlantirishda ta'lim muhiti hal qiluvchi ahamiyatga ega. Erkin fikr bildirish, savol berish, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, guruhda ishlash, loyiha yaratish va o'z g'oyasini himoya qilish imkoniyati mavjud bo'lgan muhit talabalarning ijodiy faolligini oshiradi. Aksincha, faqat ma'ruzani tinglash, tayyor ma'lumotni yodlash va bir xil topshiriqlarni bajarishga asoslangan ta'lim jarayoni kreativ fikrlashni yetarli darajada rivojlantira olmaydi.

Shuningdek, kreativ kompetentlikni rivojlantirishda pedagogik motivatsiyaning o'rni alohida ahamiyatga ega. Bo'lajak pedagog o'z kasbining jamiyatdagi ahamiyatini chuqur anglaganida, o'qituvchilik faoliyatiga qiziqish bilan yondashganida va yangilikka intilganida uning ijodiy salohiyati faolroq namoyon bo'ladi. Kasbiy motivatsiyasi kuchli bo'lgan talaba mustaqil izlanadi, ilg'or tajribalarni o'rganadi, yangi metodlarni sinab ko'radi va o'z pedagogik qarashlarini shakllantiradi.

Muhokamada yana bir muhim jihat shuki, kreativ kompetentlik innovatsion pedagogik texnologiyalar bilan bevosita bog'liq. Muammoli ta'lim, loyiha metodi, keys-stadi, "aqliy hujum", debat, rolli o'yinlar, klaster, refleksiv topshiriqlar va raqamli texnologiyalar talabalarni faol fikrlashga undaydi. Ushbu metodlar orqali bo'lajak pedagog muammoni turli tomondan ko'rish, original yechim topish, jamoada ishlash, fikrini asoslash va pedagogik vaziyatga mos qaror qabul qilishni o'rganadi.

Raqamli texnologiyalarning ta'lim jarayoniga kirib kelishi ham kreativ kompetentlikni rivojlantirish uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Elektron ta'lim platformalari, multimedia vositalari, interaktiv taqdimotlar, virtual darslar, sun'iy intellekt vositalari va raqamli resurslar bo'lajak pedagogga darsni yangicha tashkil etish imkonini beradi. Biroq bu jarayonda raqamli texnologiya maqsad emas, balki pedagogik maqsadga xizmat qiluvchi vosita sifatida qo'llanishi lozim. Texnologiyadan samarali foydalanish uchun talaba nafaqat texnik ko'nikmaga, balki metodik va ijodiy yondashuvga ham ega bo'lishi kerak.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni rivojlantirish zamonaviy pedagogik ta'limning ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi. Chunki bugungi ta'lim jarayoni o'qituvchidan nafaqat bilim berishni, balki o'quvchilarni mustaqil fikrlashga, ijodiy izlanishga, yangilik yaratishga va muammoli vaziyatlarda samarali yechim topishga yo'naltirishni talab etadi. Shu sababli kreativ kompetentlik bo'lajak pedagogning kasbiy tayyorgarligida muhim sifat ko'rsatkichi sifatida namoyon bo'ladi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, kreativ kompetentlikni rivojlantirish ko'p omilli jarayon bo'lib, u ta'lim muhiti, pedagogik motivatsiya, innovatsion metodlar, mustaqil ta'lim, amaliy mashg'ulotlar, pedagogik amaliyot, refleksiv fikrlash

va raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish bilan bevosita bog'liq. Ushbu omillar uyg'un holda tashkil etilganda bo'lajak pedagoglarda ijodiy fikrlash, nostandart yondashuv, yangilikka intilish va kasbiy moslashuvchanlik shakllanadi.

Bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni rivojlantirishda interfaol metodlar, loyiha ishlari, muammoli ta'lim, keys-stadi, debat, "aqliy hujum", rolli o'yinlar va refleksiv topshiriqlardan foydalanish samarali natija beradi. Bunday yondashuvlar talabalarni passiv tinglovchi emas, balki mustaqil izlanadigan, tahlil qiladigan, fikr bildiradigan va ijodiy yechimlar ishlab chiqadigan faol subyekt sifatida shakllantiradi.

Shuningdek, kreativ kompetentlikni rivojlantirishda pedagogning shaxsiy sifatleri ham muhim ahamiyatga ega. Kasbiy motivatsiya, tashabbuskorlik, yangilikka ochiqlik, o'z ustida ishlash, tanqidiy va refleksiv fikrlash bo'lajak pedagogning ijodiy salohiyatini oshiradi. Shu bois oliy pedagogik ta'lim jarayonida talabalarga erkin fikr bildirish, tajriba qilish, ijodiy topshiriqlar bajarish va o'z g'oyalarini amaliyotda sinab ko'rish imkoniyatlari yaratilishi zarur.

Umuman olganda, bo'lajak pedagoglarda kreativ kompetentlikni rivojlantirish ta'lim sifatini oshirish, innovatsion pedagogik faoliyatga tayyor mutaxassislarni shakllantirish va zamonaviy jamiyat talablariga mos raqobatbardosh pedagog kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi. Kreativ kompetentlikka ega pedagog kelajakda o'quvchilarning ijodiy faolligini rivojlantiradi, dars jarayonini mazmunli va samarali tashkil etadi hamda ta'lim-tarbiya jarayoniga yangicha pedagogik yondashuvlarni olib kiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

- [1] O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. - Toshkent, 2020-yil 23-sentabr.
- [2] O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5847-son Farmoni. - Toshkent, 2019-yil 8-oktabr.
- [3] O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni. - Toshkent, 2022-yil 28-yanvar.
- [4] Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. - Toshkent: O'zbekiston, 2021.
- [5] Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. - Toshkent: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti, 2006.
- [6] Abdullayeva Sh.A. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. - Toshkent: Fan va texnologiya, 2012.
- [7] Ishmuhamedov R.J., Yuldashev M.A. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar. - Toshkent: Nihol, 2013.
- [8] Muslimov N.A., Usmonboyeva M.H., Sayfurov D.M., To'rayev A.B. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. - Toshkent: Sano-standart, 2015.
- [9] Yo'ldoshev J.G., Usmonov S.A. Pedagogik texnologiya asoslari. - Toshkent: O'qituvchi, 2004.
- [10] Tolipov O'Q., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. - Toshkent: Fan, 2006.